

การวิเคราะห์ผลการประเมิน คุณลักษณะของนักศึกษาปฏิบัติงาน วิชาชีพเภสัชกรรม

ปีการศึกษา 2567

เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการการฝึกปฏิบัติงาน
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จัดทำโดย โดย นางสาวอัสมาอ์ ไบนานา
นางสาวพัชรรัักษ์ ใจคำปิง

งานบริการการศึกษาและพัฒนาคุณภาพนักศึกษา
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำนำ

ผลงานเชิงวิเคราะห์ เรื่อง การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพ เกสัชกรรม ปีการศึกษา 2567 เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการการฝึกปฏิบัติงานของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาปฏิบัติงาน วิชาชีพเภสัชกรรม และข้อเสนอแนะจากอาจารย์ประจำแหล่งฝึก มาวิเคราะห์ประเด็นที่ควรพัฒนา และแนวทางในการพัฒนาการจัดการฝึกปฏิบัติงาน ในทักษะด้านต่างๆของนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลฉบับนี้ ถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในด้านการพัฒนานักศึกษา โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการสนับสนุนการจัดการศึกษา การออกแบบกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ ตลอดจนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความคาดหวังและความต้องการของสถานประกอบการหรือแหล่งฝึก

ผลงานวิเคราะห์ฉบับนี้ พัฒนาขึ้นจากข้อมูลที่ได้จัดทำได้ศึกษาและดำเนินการรวบรวมไว้ในรายงานวิจัย โดยมีการปรับปรุงรูปแบบ เนื้อหา การวิเคราะห์ และการนำเสนอให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของผลงานวิเคราะห์เพื่อประกอบการขอกำหนดตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ ผลการศึกษางานบางส่วนเคยได้รับการเผยแพร่ในงานประชุมวิชาการในรูปแบบ Poster Presentation และในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เอกสารสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings)

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และอาจารย์ประจำแหล่งฝึกปฏิบัติงานทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานการวิเคราะห์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาและการบริหารจัดการศึกษาของคณะฯ ต่อไป

นางสาวอัสมาอ์ ไบนานา และ นางสาวพัชรรัักษ์ ใจคำปิง
คณะผู้จัดทำ, 2569

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญตาราง	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 ขอบเขตของการวิเคราะห์	4
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะในการปฏิบัติงาน	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับ Hard Skills	8
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับ Soft Skills	8
2.4 เอกสารงานที่เกี่ยวข้อง	9
บทที่ 3 วิธีการวิเคราะห์	12
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์	12
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์	12
3.3 การสร้าง พัฒนา และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	13
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	14
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	14
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์	15
บทที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์	26
5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์	27
5.2 ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ครั้งต่อไป	27
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	29
บรรณานุกรม	30

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 ความถี่ และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	15
4.2 แสดงความถี่ และร้อยละของการประเมิน: คุณสมบัติพื้นฐาน ตามคู่มือการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 6)	18
4.3 แสดงความถี่ และร้อยละของการประเมิน: ทักษะทางด้าน Soft Skills: ทักษะส่วนบุคคล (Personal Skills)	18
4.4 แสดงความถี่ และร้อยละของการประเมิน: ทักษะทางด้าน Soft Skills: ทักษะทางสังคม (Social Skills)	19
4.5 แสดงความถี่ และร้อยละของการประเมิน: ทักษะทางด้าน Soft Skills: ทักษะเชิงวิธีการ (Methods Skills)	19
4.6 แสดงความถี่ และร้อยละของการประเมิน: ความรู้ทางวิชาการ และทักษะในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ	20
4.7 แสดงผลการวิเคราะห์คุณสมบัติพื้นฐาน (ตามคู่มือการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 6)	21
4.8 แสดงผลการวิเคราะห์ทักษะทางด้าน Soft Skills: ทักษะส่วนบุคคล (Personal Skills)	22
4.9 แสดงผลการวิเคราะห์ทักษะทางด้าน Soft Skills: ทักษะทางสังคม (Social Skills)	22
4.10 แสดงผลการวิเคราะห์ทักษะทางด้าน Soft Skills: ทักษะเชิงวิธีการ (Methods Skills)	23
4.11 แสดงผลการวิเคราะห์ความรู้ทางวิชาการ และทักษะในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ (ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	24

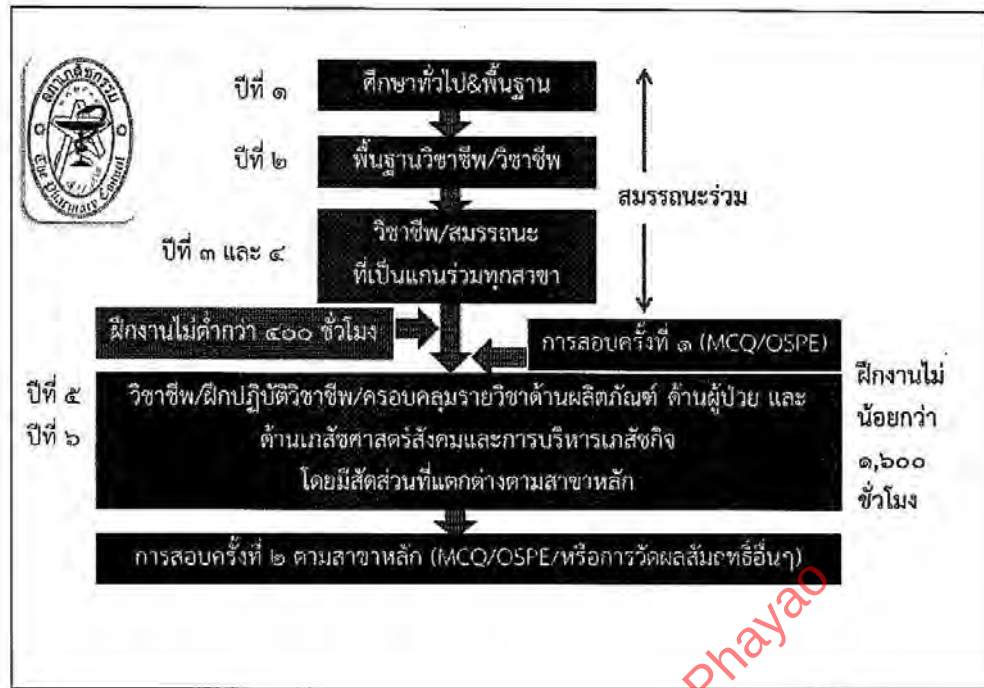
บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดการเรียนการสอนนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 6 ปี เป็นหลักสูตรวิชาชีพที่ได้รับการรับรองจากสภาเภสัชกรรม มีเป้าหมายในการผลิตเภสัชกรที่มีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติอันดีงามในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมที่มีความรู้ความสามารถและทักษะทางวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1-4 เน้นความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานทางเภสัชกรรมขั้นพื้นฐาน และจะต้องเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ ดังนี้

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จะต้องเข้ารับการฝึก ณ หน่วยบริการปฐมภูมิในจังหวัดเชียงใหม่ หรือใกล้เคียง (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล/โรงพยาบาล/ศูนย์บริการสาธารณสุข) รวมเป็นเวลา 10 วัน เข้ารับฝึกปฏิบัติงานในช่วงภาคการศึกษาฤดูร้อนของชั้นปีที่ 3
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จะต้องเข้ารับการฝึกปฏิบัติงาน ณ โรงพยาบาล 200 ชั่วโมง และร้านยา 200 ชั่วโมง รวมจำนวนชั่วโมงปฏิบัติการไม่น้อยกว่า 400 ชั่วโมง เข้ารับฝึกปฏิบัติงานในช่วงภาคการศึกษาฤดูร้อนของชั้นปีที่ 4
3. นักศึกษาชั้นปีที่ 6 แบ่งออกเป็น 2 สาขาวิชา คือ สาขาเภสัชกรรมอุตสาหกรรม และสาขาบริหารทางเภสัชกรรม ซึ่งในชั้นปีที่ 6 นักศึกษาจะต้องเข้ารับการฝึกทักษะการปฏิบัติงานวิชาชีพในแหล่งฝึกงานตามสาขาวิชาของตนเอง จำนวนชั่วโมงปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 1,600 ชั่วโมง ในการฝึกปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษาของชั้นปีที่ 6

ภาพที่ 1.1 โครงสร้างการศึกษาหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต

แผนการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาชั้นปีที่ 6 แบ่งออกเป็น 2 สาขา ตามสาขาหลักที่นักศึกษาเลือก ดังนี้ (หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563 หลักสูตร 6 ปี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

1. แผน 1 สาขาบริหารเภสัชกรรม : กำหนดให้ฝึกปฏิบัติงานทั้งหมด 7 งาน ดังนี้

ฝึกปฏิบัติงานวิชาบังคับ จำนวน 4 งาน ได้แก่

- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมสำหรับผู้ป่วยนอก 1
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมสำหรับผู้ป่วยใน 1
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมสำหรับผู้ป่วยในร้านยา 1
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมในการบริหารจัดการระบบยา

ฝึกปฏิบัติงานวิชาเลือก จำนวน 3 งาน (เลือกจากทั้งหมด) ได้แก่

- การฝึกปฏิบัติงานด้านเภสัชกรรมการตลาด
- การฝึกปฏิบัติงานด้านการจัดการทางการแพทย์ในอุตสาหกรรมยา
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมด้านการประสานงานวิจัยทางคลินิก 1
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมด้านการประสานงานงานวิจัยทางคลินิก 2
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมสำหรับผู้ป่วยใน 2
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมสำหรับผู้ป่วยในร้านยา 2
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมสำหรับผู้ป่วยนอก 2
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมเพื่อการตรวจติดตามระบบยาในร่างกาย

- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับโภชนาบำบัด
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมสำหรับผู้ป่วยหนัก
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมการบริการสารสนเทศทางยา 2
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมสำหรับผู้ป่วยเด็ก
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับเคมีบำบัด
- การฝึกปฏิบัติงานในการวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์ และผลลัพธ์ทางสุขภาพ
- การฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมด้านงานบริการเภสัชกรรมในต่างประเทศ

2. สาขาวิทยาศาสตร์เภสัชกรรม กำหนดให้ฝึกปฏิบัติงานทั้งหมด 7 งาน ดังนี้

ฝึกปฏิบัติงานวิชาบังคับ จำนวน 2 งาน ได้แก่

- การฝึกปฏิบัติงานด้านการผลิตยา 1
- การฝึกปฏิบัติงานด้านควบคุมคุณภาพ และประกันคุณภาพยา 1

ฝึกปฏิบัติงานวิชาเลือก จำนวน 5 งาน (เลือกจากทั้งหมด) ได้แก่

- การฝึกปฏิบัติงานด้านการผลิตยา 2
- การฝึกปฏิบัติงานด้านการผลิตยา 3
- การฝึกปฏิบัติงานด้านการผลิตยา 4
- การฝึกปฏิบัติงานด้านเครื่องสำอาง 1
- การฝึกปฏิบัติงานด้านเครื่องสำอาง 2
- การฝึกปฏิบัติงานด้านการขึ้นทะเบียน 1
- การฝึกปฏิบัติงานด้านการขึ้นทะเบียน 2
- การฝึกปฏิบัติงานด้านการวิจัย และพัฒนายา และผลิตภัณฑ์สุขภาพ 1
- การฝึกปฏิบัติงานด้านการวิจัย และพัฒนายา และผลิตภัณฑ์สุขภาพ 2
- การฝึกปฏิบัติงานด้านการวิจัย และพัฒนายา และผลิตภัณฑ์สุขภาพ 3
- การฝึกปฏิบัติงานด้านการวิจัย และพัฒนายา และผลิตภัณฑ์สุขภาพ 4
- การฝึกปฏิบัติงานด้านควบคุมคุณภาพ และประกันคุณภาพ 2
- การฝึกปฏิบัติงานด้านควบคุมคุณภาพ และประกันคุณภาพ 3
- การฝึกปฏิบัติงานด้านควบคุมคุณภาพ และประกันคุณภาพ 4
- การฝึกปฏิบัติงานด้านเภสัชกรรมการตลาด
- การฝึกปฏิบัติงานการบริการเภสัชกรรม และการจัดการร้านยา
- การฝึกปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยา และสุขภาพ
- การฝึกปฏิบัติงานด้านการจัดการทางการแพทย์ในอุตสาหกรรมยา

- การฝึกปฏิบัติงานด้านการประสานงานวิจัยเชิงคลินิก 1
- การฝึกปฏิบัติงานด้านการประสานงานวิจัยเชิงคลินิก 2
- การฝึกปฏิบัติงานในการวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์ และผลลัพธ์ทางสุขภาพ

นักศึกษาชั้นปีที่ 6 ทุกคน จะต้องผ่านการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพตามสาขาหลักของตนเอง ทั้งหมด 7 ผลัด กำหนดให้ฝึกปฏิบัติงานผลัดละ 6 สัปดาห์ และต้องนำเสนอผลการฝึกปฏิบัติงานให้แก่คณาจารย์ ผู้รับผิดชอบกระบวนการวิชา ผ่านระบบ Zoom Online Meeting หลังจากผลัด 3 ผลัด 6 และผลัด 7 รวมจำนวน ชั่วโมงฝึกปฏิบัติการไม่น้อยกว่า 1,600 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งหมด 9 เดือน นักศึกษาจึงจะมีคุณสมบัติครบ และสามารถสมัครสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ตาม ประกาศของสภาเภสัชกรรมได้

การจัดการเรียนการสอนภายในคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มุ่งเน้นทักษะด้านวิชาการ และวิชาชีพเภสัชกรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และมีการฝึกปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการจริง ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ทักษะ และความรู้ ในสถานประกอบการจริง นอกจากนั้นสิ่งสำคัญที่นักศึกษาทุกคนพึงมี คือ ทักษะทางด้าน Soft Skills หรือทักษะชีวิตด้านความเป็นมนุษย์ เช่น ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การรู้จักจุดแข็ง จุดอ่อน ของตนเอง การจัดการความคิด และการตัดสินใจที่เหมาะสม รวมถึงทักษะการสื่อสารอย่าง สร้างสรรค์ เป็นต้น ซึ่งนักศึกษาจะต้องนำทักษะเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในระหว่างการฝึกปฏิบัติงานจริง และการ ใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้จัดทำจึงจัดทำผลงานวิเคราะห์ฉบับนี้ขึ้น เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรมจากมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก อันจะเป็นข้อมูลสะท้อน จุดเด่น ประเด็นที่ควรพัฒนา และแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมของ นักศึกษา และการบริหารจัดการการฝึกปฏิบัติงานของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในมุมมองอาจารย์ประจำแหล่งฝึก

1.3 ขอบเขตการวิเคราะห์

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ประชากร คือ อาจารย์ประจำแหล่งฝึกปฏิบัติงาน ประกอบด้วย โรงพยาบาล ร้านยา บริษัท ยา โรงงานผลิตยา และสถานประกอบการอื่นๆที่รับฝึกปฏิบัติงานนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2567

กลุ่มตัวอย่าง คือ แหล่งฝึกปฏิบัติงานที่รับนักศึกษาเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย สาขาบริหารเภสัชกรรม จำนวน 50 แห่ง และสาขาเภสัชกรรมอุตสาหกรรม จำนวน 50 แห่ง รวมทั้งสิ้น 100 แห่ง โดยจัดส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ประจำแหล่งฝึกทุกแห่ง และได้รับการตอบกลับจำนวน 35 ชุด ซึ่งนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิเคราะห์ในครั้งนี้ มุ่งเน้นการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรมจากมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก โดยพิจารณาตามองค์ประกอบและรายการประเมินที่ปรากฏในแบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ทั้งในด้านความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานจริง ทั้งนี้ รายละเอียดขององค์ประกอบที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นไปตามแบบประเมินที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการวิเคราะห์

1.3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

กำหนดระยะเวลาตอบแบบสอบถามคือ ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2567 - มีนาคม 2568

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การฝึกปฏิบัติงาน หมายถึง นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรม ตามหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แหล่งฝึกปฏิบัติงาน หมายถึง สถานประกอบการในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรมสำหรับนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้แก่ โรงพยาบาล ร้านยา บริษัทฯ โรงงานผลิตยา

อาจารย์ประจำแหล่งฝึก หมายถึง เภสัชกร หรือบุคลากรที่ดูแลนักศึกษาระหว่างการฝึกปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ

คุณลักษณะพื้นฐาน หมายถึง คุณลักษณะของนักศึกษาที่ออกฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ ตามคู่มือการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาชั้นปีที่ 6 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ทักษะทางด้าน Soft skills หมายถึง ความสามารถเฉพาะของบุคคลในการใช้ทักษะต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริม ให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในเรื่องของความฉลาด ความสามารถทางอารมณ์ ซึ่งงานวิเคราะห์ในครั้งนี้ ประกอบด้วย ทักษะ Soft Skills ทั้ง 3 ด้าน (IONOS, 2019) ดังนี้

1. ทักษะส่วนบุคคล (Personnel Skills) หมายถึง ทักษะและคุณลักษณะภายในของผู้เรียนที่บ่งบอกความเป็นตัวตน และเกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

2. ทักษะทางสังคม (Social Skills) หมายถึง ทักษะและคุณลักษณะสำคัญในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นบริบทในการทำงานหรือการใช้ชีวิตในสังคม

3. ทักษะเชิงวิธีการ (Methodical Skills) หมายถึง ทักษะและคุณลักษณะที่สามารถช่วยส่งเสริม ต่อยอดทักษะและความรู้เชิงเทคนิค หรือ hard skills ได้ โดยเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน และการจัดการอย่างมีขั้นตอน และกระบวนการ

ความรู้ทางด้านวิชาการ และทักษะการฝึกปฏิบัติงาน คือ ความรู้ และทักษะทางด้านวิชาชีพเภสัชกรรมตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งกำหนดไว้ทั้งหมด 6 ด้าน คือ

1. คุณธรรมจริยธรรม
2. ความรู้
3. ทักษะทางปัญญา
4. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ
5. การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
6. ทักษะทางวิชาชีพ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้มีความเหมาะสมกับนักศึกษา และสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรม
2. เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนออกฝึกปฏิบัติงาน ให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะและผลการประเมินจากอาจารย์ประจำแหล่งฝึก

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิเคราะห์นี้ได้วิเคราะห์ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเกษตรกรรมจากมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยผู้จัดทำได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารผลงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน ตั้งแต่ความรู้ความสามารถในการนำความรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง ตลอดจนทักษะด้านการสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น การแก้ไขปัญหา ความรับผิดชอบ และการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทั้งนี้ ผู้วิเคราะห์นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะในการปฏิบัติงาน

ทักษะในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการนำความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะไม่ได้หมายถึงความสามารถในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น

การพัฒนาทักษะของนักศึกษา เป็นส่วนสำคัญในการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกปฏิบัติงานจริง เนื่องจากการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอต่อการเผชิญกับสถานการณ์จริงในสถานประกอบการ การฝึกปฏิบัติงานจึงถือเป็นส่วนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้นำความรู้จากในห้องเรียนมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริง รวมถึงได้เรียนรู้วิธีการทำงาน การสื่อสาร และการปรับตัวภายใต้สภาพแวดล้อมขององค์กร

OECD ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะของผู้เรียน โดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน โดยกรอบ PISA Vocational Education and Training (PISA-VET) ครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทางวิชาชีพ รวมถึงทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เช่น การอ่าน การแก้ปัญหา การปฏิบัติงานอย่างมีความรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งความรู้เฉพาะทางและทักษะนั้น สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เรียนนั่นเอง

นอกจากนี้ OECD ยังเสนอว่าทักษะของบุคคลที่ใช้ในการทำงานประกอบด้วย ทักษะด้านความรู้และการประมวลผลข้อมูล ตลอดจนทักษะทางสังคมและอารมณ์ โดยทักษะทั้งสองด้านมีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์ในการทำงานและความพึงพอใจในการทำงาน

ดังนั้น ผู้จัดทำเห็นว่าทักษะในการปฏิบัติงานสามารถพิจารณาได้เป็น 2 ด้านสำคัญ ได้แก่ ทักษะด้านวิชาชีพหรือ Hard Skills และ ความสามารถเฉพาะของบุคคลในการใช้ทักษะต่าง ๆ หรือ Soft Skills ซึ่งทั้งสองด้านมีความสำคัญต่อศักยภาพของนักศึกษาเมื่อออกฝึกปฏิบัติงานจริง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับ Hard Skills

Hard Skills หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และทักษะเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับลักษณะงานหรือวิชาชีพ ซึ่งสามารถเรียนรู้ ฝึกฝน และประเมินความสามารถได้จากการปฏิบัติงานหรือการทดสอบ ทักษะดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สำหรับนักศึกษาฝึกงาน Hard Skills หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้และทักษะทางวิชาชีพที่ได้รับจากการเรียนในห้องเรียน มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริง เช่น ความรู้เกี่ยวกับงานตามสาขาวิชา ความสามารถในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับงาน ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีหรือโปรแกรมที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ตลอดจนความสามารถในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนและมาตรฐานที่แหล่งฝึกกำหนด

OECD ให้ความสำคัญกับทักษะด้านความรู้ การประมวลผลข้อมูล และการปรับตัว ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่บุคคลนำไปใช้ในการทำงานจริง นอกจากนี้ การศึกษาความต้องการของนายจ้างต่อผู้สำเร็จการศึกษา ระดับอุดมศึกษายังพบว่า นายจ้างให้ความสำคัญกับทักษะทางเทคนิคและทักษะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริงควบคู่กัน

แนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า Hard Skills เป็นพื้นฐานสำคัญที่นักศึกษาจะต้องมีเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพเกื้อหนุนได้อย่างถูกต้อง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับ Soft Skills

IONOS (n.d.) อธิบายว่า Soft Skills หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และวิธีการจัดการกับสถานการณ์ในการทำงาน ซึ่งแตกต่างจาก Hard Skills ที่เป็ความรู้และทักษะเฉพาะทางที่สามารถเรียนรู้และประเมินได้ค่อนข้างชัดเจน โดย Soft Skills สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะส่วนบุคคล (Personal Skills) ทักษะทางสังคม (Social Skills) และทักษะด้านวิธีการ (Methodical Skills)

ทั้งนี้ IONOS ระบุว่า Soft Skills แต่ละประเภทมีความสัมพันธ์และอาจมีความทับซ้อนกัน และความสำคัญของแต่ละทักษะขึ้นอยู่กับลักษณะของงานและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้จัดทำจึงนำแนวคิดของ IONOS มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ Soft Skills ของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ในระหว่างการทำงาน ในมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สะท้อนทักษะในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษาที่ปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรในสถานประกอบการ

2.4 เอกสารงานที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 รายงานการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อนักศึกษาฝึกงานก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพจริง สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อนักศึกษาฝึกงานก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพจริง สาขาวิชาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ในด้าน ดังต่อไปนี้

1. ความรู้ทางวิชาการ และทักษะในการปฏิบัติงาน
2. คุณธรรม จริยธรรม และเจตคติต่อการทำงาน
3. บุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ดูแลการฝึกงานของนักศึกษาฝึกงานก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพจริง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติต่อการทำงาน ด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และด้านความรู้ทางวิชาการและทักษะในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ โดยจุดเด่นของนักศึกษา คือ มีทักษะทางภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกับลูกค้าได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ แสดงออกถึงความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และทำงาน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ อีกทั้งมีมนุษยสัมพันธ์และอัธยาศัยที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและลูกค้า อย่างไรก็ตามมีข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากสถานประกอบการที่นักศึกษาต้องได้รับการพัฒนา คือ ความมีไหวพริบปฏิภาณ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงาน และความเป็นผู้นำในการปฏิบัติงาน สาเหตุอาจเกิดจากความไม่มั่นใจของนักศึกษา ทำให้ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น กลัวถูกตำหนิเมื่อทำงานผิดพลาด อีกทั้งยังประสบการณ์ยังมีน้อยรวมถึงความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน และการรับมือกับสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ดังนั้น ผู้ดูแลหลักสูตรและการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริมพัฒนานักศึกษา และเพิ่มพูนประสบการณ์ให้นักศึกษากลุ่มนี้ และนักศึกษาในรุ่นต่อไป อีกทั้งสามารถนำผลการวิจัย และข้อเสนอแนะประกอบการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

งานวิจัยฉบับนี้ทำให้เห็นถึงความสำคัญของมุมมองของสถานประกอบการที่มีความต้องการนักศึกษาฝึกงาน ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อการทำงาน รวมทั้ง ด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ มากกว่าความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้จัดทำเห็นว่าเป็นประเด็นสำคัญอันดับแรกที่สำคัญต่อการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา จึงทำให้ผู้จัดทำต้องหามุมมองเรื่องทักษะทางด้าน Soft Skills เพิ่มเติม ซึ่งจะเสริมให้เห็นถึงความสำคัญของประเด็น คุณธรรม และจริยธรรม

2.4.2 รายงานการวิจัย เรื่อง การสำรวจ soft skills ที่จำเป็นของสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์ soft skills ที่จะเป็นของสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21 และสำรวจความต้องการ soft skills ที่จำเป็นของบัณฑิตยุคใหม่ในมุมมองของสถานประกอบการ

ผลการสังเคราะห์ soft skills ที่จะเป็นของสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21 พบว่า มี soft skills จำนวน 8 คุณลักษณะที่ผู้ประกอบการทั่วโลกให้ความสำคัญอย่างมาก ได้แก่

1. ทักษะการติดต่อสื่อสาร
2. ภาวะผู้นำ
3. การทำงานเป็นทีม
4. การแก้ปัญหา
5. จริยธรรมในการทำงาน
6. การบริหารจัดการเวลา
7. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
8. การคิดสร้างสรรค์

สำรวจความต้องการ soft skills ที่จำเป็นของบัณฑิตยุคใหม่ในมุมมองของสถานประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับ soft skills ดังนี้

1. จริยธรรมในการทำงาน
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
3. การบริหารจัดการเวลา
4. การแก้ปัญหา
5. ภาวะผู้นำ
6. การทำงานเป็นทีม
7. ทักษะการติดต่อสื่อสาร
8. การคิดสร้างสรรค์

งานวิจัยฉบับนี้ ได้ผลสรุปการวิจัย คือ จริยธรรมในการทำงาน เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกที่สถานประกอบการ หรือผู้ใช้บัณฑิตต้องการ ผู้จัดทำเห็นว่าควรมีการศึกษาเพิ่มเติมว่าปัจจัยใดที่มีผลต่อการพัฒนา Soft Skills เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมปัจจัยเหล่านั้น รวมทั้งพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรม ที่มีเนื้อหาส่งเสริม Soft Skills เพื่อผลิตบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการ

2.4.3 รายงานการวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาเภสัชศาสตร์: มุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก โดย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปี 2552

เป็นการวิจัยเพื่อประเมินนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในมุมมองของแหล่งฝึกอย่างไร โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกอาจารย์ประจำแหล่งฝึกจำนวน 4 ราย และให้อาจารย์ประจำแหล่งฝึกทำแบบสอบถาม เพื่อประเมินนักศึกษา จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้และคุณสมบัติพื้นฐาน, ด้านความรู้ทางด้านวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงาน, และด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่า นักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก มีคุณลักษณะในภาพรวมทั้ง 3 ด้านในระดับมาก และหากแยกแต่ละด้าน ด้าน

คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพจะอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือความรู้ทางด้านวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงาน และด้านความรู้และคุณสมบัติพื้นฐานอยู่ลำดับสุดท้าย

นอกจากนี้ ผู้จัดทำยังได้ค้นคว้าและศึกษาเพิ่มเติมจากงานอื่นๆ ดังนี้

กลัดซึน และแสนราช (2562) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกทักษะวิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาสามารถจำแนกเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ สมรรถนะวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สะท้อนให้เห็นว่าการประเมินนักศึกษาฝึกงานจากมุมมองของสถานประกอบการมิได้พิจารณาเฉพาะความสามารถในการปฏิบัติงานตามวิชาชีพเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับคุณลักษณะและพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานด้วย

Ikhtiagung, Firdhaus และ Sarapil ได้ศึกษาการประเมินคุณภาพของ Soft Skills และ Hard Skills ของนักศึกษาฝึกงานในภาคอุตสาหกรรม โดยวิเคราะห์ความสำคัญและระดับการปฏิบัติงานของทักษะดังกล่าว รวมถึงศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ทั้งทักษะด้านวิชาชีพหรือ Hard Skills และทักษะด้านพฤติกรรมหรือ Soft Skills ต่างมีความสำคัญต่อคุณภาพของนักศึกษาฝึกงานและการประเมินของสถานประกอบการ ดังนั้น การประเมินนักศึกษาฝึกงานจึงควรครอบคลุมทั้งความสามารถในการปฏิบัติงานและทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกับผู้อื่น

Gordon (2024) ได้ศึกษาการประเมินนักศึกษาฝึกงานโดยผู้ควบคุมการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ผลการศึกษชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะด้านพฤติกรรมและทักษะระหว่างบุคคล โดยเฉพาะความเต็มใจในการเรียนรู้และความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทั้งนี้ ผู้ควบคุมการฝึกงานมีบทบาทสำคัญในการสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถของนักศึกษาในการนำความรู้และทักษะไปใช้ในบริบทการทำงานจริง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การประเมินนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานจากมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึกหรือสถานประกอบการ ให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ (Hard Skills) ควบคู่กับคุณลักษณะส่วนบุคคลและทักษะด้านพฤติกรรม (Soft Skills) โดยเฉพาะความรับผิดชอบ จริยธรรม การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้น ผู้จัดทำจึงนำแนวคิดและผลการศึกษาดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเกษตรกรรมในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีการวิเคราะห์

ผลงานการวิเคราะห์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา ปฏิบัติงานวิชาชีพเกษตรกรรมจากมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยทำการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ และมีระเบียบวิธีวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์

3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์

ประชากรที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ อาจารย์ประจำแหล่งฝึกปฏิบัติงาน ประกอบด้วย โรงพยาบาล ร้านยา บริษัทฯ โรงงานผลิทยา และสถานประกอบการอื่นๆที่รับฝึกปฏิบัติงานนักศึกษาเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง คือ แหล่งฝึกปฏิบัติงานที่รับนักศึกษาเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย สาขาบริหารเกษตรกรรม จำนวน 50 แห่ง และสาขาเกษตรกรรมอุตสาหกรรม จำนวน 50 แห่ง รวมทั้งสิ้น 100 แห่ง ผู้วิเคราะห์ได้นำข้อมูลการตอบแบบสอบถามที่ถูกตอบกลับมา จำนวนทั้งสิ้น 35 ชุด จากอาจารย์ประจำแหล่งฝึก คิดเป็นร้อยละ 35 และนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ เป็นแบบประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเกษตรกรรม ในมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก ซึ่งผู้จัดทำได้สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามนี้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ช่วงอายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ประเภทหน่วยงาน รูปแบบหน่วยงาน และสาขาที่รับฝึกปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ระดับความสำคัญของทักษะนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน

- a. คุณสมบัตพื้นฐาน ตามคู่มือการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพเกษตรกรรมของนักศึกษาปี 6
- b. ทักษะทางด้าน Soft skills แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ
 1. ทักษะส่วนบุคคล (Personal Skills)
 2. ทักษะทางสังคม (Social Skills)

3. ทักษะเชิงวิธีการ (Methods Skills)

- c. ความรู้ทางด้านวิชาการ และในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ ตามมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับปริญญาตรี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของแหล่งฝึกปฏิบัติงานต่อนักศึกษา

กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกตอบได้ 5 ระดับ คือ

เกณฑ์การเลือกคำตอบ		เกณฑ์การให้คะแนน	
มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

3.3 การสร้าง พัฒนา และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้จัดทำได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 3.3.1 ศึกษา และรวบรวมเอกสาร ตำรา งานวิเคราะห์/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.3.2 กำหนดรูปแบบ และเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของงานวิเคราะห์
- 3.3.3 รวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์เชิงลึกอาจารย์เภสัชกรประจำแหล่งฝึก
ปฏิบัติงานจากแหล่งฝึกปฏิบัติงาน เพื่อรวบรวมประเด็นและมุมมองเกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน จากแหล่งฝึกแต่ละประเภท
ว่าต้องการนักศึกษาที่มีคุณลักษณะอย่างไรในการฝึกปฏิบัติงานจริง โดยรวบรวม
จากอาจารย์แหล่งฝึกแต่ละประเภท ดังนี้
 - โรงพยาบาลศูนย์
 - โรงพยาบาลชุมชน
 - ร้านยาเดี่ยว
 - ร้านยา chain
 - บริษัทยา
 - โรงงานผลิตยา
- 3.3.4 พัฒนาแบบสอบถาม
- 3.3.5 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกปฏิบัติงานประเมินความเหมาะสม
รูปแบบภาษา และเนื้อหา (ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ/ผู้รับผิดชอบ

กระบวนการวิชาการฝึกปฏิบัติงาน ในโรงพยาบาล และร้านยา) และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

- 3.3.6 นำแบบสอบถามให้ผู้รับผิดชอบการฝึกปฏิบัติงานทดลองใช้แบบประเมินและให้ข้อเสนอแนะ
- 3.3.7 ทดลองใช้แบบสอบถามกับแหล่งฝึกปฏิบัติงาน จำนวน 20 แห่ง (ไม่ใช่กลุ่มประชากรตัวอย่าง) เพื่อประเมินแบบสอบถาม
- 3.3.8 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่งแบบสอบถามออนไลน์ (google form) ผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ไปยังแหล่งฝึกปฏิบัติงาน และรวบรวมข้อมูล โดยมีระยะเวลาการตอบแบบสอบถามระหว่างเดือนพฤษภาคม 2567 - มีนาคม 2568

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความถี่ และร้อยละ ของแบบสอบถาม โดยกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะในระดับมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะในระดับมาก
- คะแนน 3 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะในระดับปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะในระดับน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะในระดับน้อยที่สุด

และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.21–5.00 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.41–4.20 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.61–3.40 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.81–2.60 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00–1.80 หมายถึง นักศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.6 สรุปผลการวิเคราะห์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเกษตรกรรมในมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมและพัฒนา นักศึกษาก่อนออกฝึกปฏิบัติงาน โดยทำการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตอบคำถามการวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ความถี่ และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (35)	ร้อยละ (100)
เพศ		
ชาย	16	45.71
หญิง	19	54.29
รวม	35	100
ตำแหน่ง		
เกษตรกร	27	77.14
ผู้จัดการ/ผู้อำนวยการ	4	11.43
หัวหน้างาน	3	8.57
เจ้าของกิจการ	1	2.86
รวม	35	100
ช่วงอายุ		
25 - 30	8	22.86
31 - 35	8	22.86
36 - 40	6	17.14
41 - 45	7	20
46 - 50	1	2.86
50 - 55	1	2.86
56 - 60	2	5.71
ไม่ระบุ	2	5.71
รวม	35	100
ประสบการณ์การทำงาน		
1- 5 ปี	5	14.29

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (35)	ร้อยละ (100)
6 - 10 ปี	5	14.29
11 - 15 ปี	9	25.70
16 - 20 ปี	7	20.00
มากกว่า 20 ปี	8	22.86
ไม่ระบุ	1	2.86
รวม	35	100
ประเภทหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	20	57.14
หน่วยงานเอกชน	13	37.15
หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	2	5.71
รวม	35	100
รูปแบบหน่วยงาน		
โรงพยาบาล	17	48.58
บริษัท	7	20.00
โรงงานยา	6	17.14
ศูนย์วิจัย	2	5.71
ร้านยา	2	5.71
หน่วยงานอื่นๆ	1	2.86
รวม	35	100
สาขาที่รับฝึกปฏิบัติงาน		
บริหารเภสัชกรรมในโรงพยาบาล	13	37.15
บริหารเภสัชกรรมในร้านยา	2	5.71
ระบบยา และระบบสุขภาพ	3	8.57
วางแผนกระบวนการผลิต และผลิตยา	3	8.57
ควบคุมคุณภาพ และประกันคุณภาพยา	3	8.57
ขึ้นทะเบียนตำรับยา	3	8.57
วิจัยและพัฒนา	1	2.86
การประสานงานวิจัยทางคลินิก	2	5.71
คุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข	1	2.86
อื่นๆ	4	11.43
รวม	35	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 54.29 และเพศชาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 45.71

ตำแหน่ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เกษัตริกร จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 77.14 รองลงมา คือ ผู้จัดการ/ผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 11.43 และน้อยที่สุด เจ้าของกิจการ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.86

ช่วงอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 25–30 ปี และ 31–35 ปี จำนวนช่วงละ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 22.86 เท่ากัน รองลงมาคือช่วงอายุ 41–45 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ประสบการณ์การทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70 รองลงมาคือผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 22.86 และรองลงมาคือผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 16-20 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ประเภทหน่วยงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นหน่วยงานราชการ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาเป็นหน่วยงานเอกชน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 37.15 และเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.71

รูปแบบหน่วยงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นโรงพยาบาล จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 48.58 รองลงมาเป็น บริษัทฯ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และโรงงานยา จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 17.14

สาขาที่รับฝึกปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นสาขาริบาลเภสัชกรรมในโรงพยาบาล จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 37.15 รองลงมาเป็นสาขาอื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 11.43 /ระบบยา และระบบสุขภาพ, วางแผนกระบวนการผลิต และผลิตยา, ควบคุมคุณภาพ และประกันคุณภาพยา, ขึ้นทะเบียนตำรับยา

ตารางที่ 4.2 แสดงความถี่ และร้อยละของการประเมิน: คุณสมบัติพื้นฐาน ตามคู่มือการฝึกปฏิบัติงาน
วิชาชีพเภสัชกรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 6)

หัวข้อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ร้อยละ
1. มีความเสียสละ และเอาใจใส่ต่อการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ	12 (34.3)	20 (57.1)	3 (8.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	100.0
2. มีความรับผิดชอบในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ ความตรงต่อเวลา มีวินัย และปฏิบัติตามแหล่งฝึก	17 (48.6)	15 (42.9)	2 (5.7)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0
3. มีความซื่อสัตย์สุจริต และรักษาไว้ซึ่งจรรยาบรรณวิชาชีพ	20 (57.1)	13 (37.1)	1 (2.9)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0
4. การแต่งกายเหมาะสม แสดงถึงความเป็นวิชาชีพ เภสัชกรรม	17 (48.6)	14 (40.0)	3 (8.6)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0
5. มีการปรับตัวเข้ากับแหล่งฝึก และการปรับปรุงตนเองตามข้อเสนอแนะ	16 (45.7)	15 (42.9)	3 (8.6)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0
6. มีความรู้ และความพยายามในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ	14 (40.0)	18 (51.4)	2 (5.7)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0

ตารางที่ 4.3 แสดงความถี่ และร้อยละของการประเมิน: ทักษะทางด้าน Soft Skills: ทักษะส่วนบุคคล (Personal Skills)

หัวข้อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ร้อยละ
1. เจตคติเชิงบวก (Positive Attitude)	14 (40.0)	21 (60.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	100.0
2. การเป็นผู้เรียนเชิงรุก (Active Learner)	13 (37.1)	13 (37.1)	6 (17.1)	3 (8.6)	0 (0.0)	100.0
3. การปรับตัว (Adaptability)	17 (48.6)	14 (40.0)	3 (8.6)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0
4. ความยืดหยุ่น (Flexibility)	15 (42.9)	16 (45.7)	3 (8.6)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0
5. การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control)	17 (48.6)	16 (45.7)	2 (5.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	100.0
6. การจัดการความเครียด (Stress Management)	10 (28.6)	20 (57.1)	3 (8.6)	2 (5.7)	0 (0.0)	100.0

ตาราง 4.4 แสดงความถี่ และร้อยละของการประเมิน: ทักษะทางด้าน Soft Skills: ทักษะทางสังคม (Social Skills)

หัวข้อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ร้อยละ
1. การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration Skills)	18 (51.4)	16 (45.7)	1 (2.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	100.0
2. การสื่อสาร (Communication)	17 (48.6)	13 (37.1)	4 (11.4)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0
3. การเข้าใจผู้อื่น (Empathy)	8 (22.9)	24 (68.6)	3 (8.6)	0 (0.0)	0 (0.0)	100.0
4. มนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Skills)	16 (45.7)	15 (42.9)	4 (11.4)	0 (0.0)	0 (0.0)	100.0
5. การทำงานเป็นทีม (Teamwork)	16 (45.7)	16 (45.7)	2 (5.7)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0

ตาราง 4.5 แสดงความถี่ และร้อยละของการประเมิน: ทักษะทางด้าน Soft Skills: ทักษะเชิงวิธีการ (Methods Skills)

หัวข้อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ร้อยละ
1. การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking)	8 (22.9)	16 (45.7)	10 (28.6)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0
2. การประยุกต์ (Adaptability)	10 (28.6)	15 (42.9)	9 (25.7)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0
3. การจัดการความซับซ้อน (Complexity Management)	7 (20.0)	16 (45.7)	10 (28.6)	2 (5.7)	0 (0.0)	100.0
4. การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking)	10 (28.6)	17 (48.6)	6 (17.1)	2 (5.7)	0 (0.0)	100.0
5. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)	7 (20.0)	20 (57.1)	7 (20.0)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0
6. การตัดสินใจด้วยข้อมูล (Data-driven Decision)	11 (31.4)	16 (45.7)	7 (20.0)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0
7. การบริหารจัดการเวลา (Time Management)	12 (34.3)	19 (54.3)	2 (5.7)	2 (5.7)	0 (0.0)	100.0
8. การวางแผน (Planning)	9 (25.7)	19 (54.3)	5 (14.3)	2 (5.7)	0 (0.0)	100.0
9. การจัดลำดับความสำคัญ (Prioritization)	11 (31.4)	18 (51.4)	5 (14.3)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0

หัวข้อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ร้อยละ
10. การแก้ปัญหา (Problem Solving)	8 (22.9)	17 (48.6)	9 (25.7)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0

ตารางที่ 4.6 แสดงความถี่ และร้อยละของการประเมิน: ความรู้ทางวิชาการ และทักษะในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ

หัวข้อ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ร้อยละ
1. มีความรู้พื้นฐานด้านยา โรค และการดูแล รวมทั้ง การบริหารทางเภสัชกรรม	11 (31.4)	16 (45.7)	6 (17.1)	2 (5.7)	0 (0.0)	100.0
2. มีความรู้ด้านการวิจัย และพัฒนายา, ขึ้น ทะเบียนตำรับยา, การผลิตยา, การควบคุม คุณภาพ และประกันคุณภาพยา	3 (8.6)	19 (54.3)	13 (37.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	100.0
3. สามารถระบุ แก้ไข และป้องกันปัญหาจาก การใช้ยาในผู้ป่วย	6 (17.1)	21 (60.0)	8 (22.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	100.0
4. สามารถให้คำแนะนำ ติดตาม ประสิทธิภาพ และความปลอดภัยในการใช้ยา และผลิตภัณฑ์ สุขภาพได้อย่างสมเหตุสมผล	6 (17.1)	21 (60.0)	8 (22.9)	0 (0.0)	0 (0.0)	100.0
5.สามารถอธิบาย วิเคราะห์ วางแผน บริหาร จัดการ และติดตาม ประเมินผลระบบยา และ ระบบสุขภาพ	5 (14.3)	18 (51.4)	10 (28.6)	2 (5.7)	0 (0.0)	100.0
6. สามารถสืบค้น วิพากษ์ และประมวลข้อมูล ทางยา และสุขภาพ โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์	7 (20.0)	20 (57.1)	7 (20.0)	1 (2.9)	0 (0.0)	100.0
7. สามารถสื่อสารข้อมูลด้านยา และสุขภาพได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	7 (20.0)	23 (65.7)	5 (14.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	100.0
8. มีจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และสามารถ ปฏิบัติตามกฎหมายวิชาชีพ	16 (45.7)	19 (54.3)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	100.0
9. มีความตระหนักในความปลอดภัยในผู้ป่วย และผู้บริโภค และการใช้ยาอย่างสมเหตุผล	18 (51.4)	15 (42.9)	2 (5.7)	0 (0.0)	0 (0.0)	100.0

ผลวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับการประเมิน จากอาจารย์แหล่งฝึกที่มีต่อนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน ปีการศึกษา 2567 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์คุณสมบัติพื้นฐาน (ตามคู่มือการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 6)

หัวข้อประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับการประเมิน
1. มีความเสียสละ และเอาใจใส่ต่อการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ	4.26	0.61	มากที่สุด
2. มีความรับผิดชอบในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ ความตรงต่อเวลา มีวินัย และปฏิบัติตามแหล่งฝึก	4.37	0.73	มากที่สุด
3. มีความซื่อสัตย์สุจริต และรักษาไว้ซึ่งจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.49	0.70	มากที่สุด
4. การแต่งกายเหมาะสม แสดงถึงความเป็นวิชาชีพเภสัชกรรม	4.34	0.76	มากที่สุด
5. มีการปรับตัวเข้ากับแหล่งฝึก และการปรับปรุงตนเองตามข้อเสนอแนะ	4.31	0.76	มากที่สุด
6. มีความใฝ่รู้ และความพยายามในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ	4.29	0.71	มากที่สุด
รวม	4.34	0.71	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมอาจารย์ประจำแหล่งฝึกประเมินคุณลักษณะพื้นฐานของนักศึกษาตามคู่มือการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรมชั้นปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น (ค่าเฉลี่ย = 4.34, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.71) สะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษามีคุณสมบัติพื้นฐานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรม เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและการรักษาไว้ซึ่งจรรยาบรรณวิชาชีพได้รับการประเมินสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.49) รองลงมาคือ ความรับผิดชอบในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ ความตรงต่อเวลา มีวินัย และปฏิบัติตามแหล่งฝึก (ค่าเฉลี่ย = 4.37) ส่วนด้านความเสียสละและเอาใจใส่ต่อการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.26) อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของทุกด้านยังอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้ประเมินมีความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันว่า นักศึกษามีคุณลักษณะพื้นฐานที่เหมาะสมต่อการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการวิเคราะห์ทักษะทางด้าน Soft Skills: ทักษะส่วนบุคคล (Personal Skills)

หัวข้อประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับการประเมิน
1. เจตคติเชิงบวก (Positive Attitude)	4.40	0.50	มากที่สุด
2. การเป็นผู้เรียนเชิงรุก (Active Learner)	4.03	0.95	มาก
3. การปรับตัว (Adaptability)	4.34	0.76	มากที่สุด
4. ความยืดหยุ่น (Flexibility)	4.29	0.75	มากที่สุด
5. การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control)	4.43	0.61	มากที่สุด
6. การจัดการความเครียด (Stress Management)	4.09	0.78	มาก
รวม	4.26	0.73	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมอาจารย์ประจำแหล่งฝึกประเมินทักษะด้าน Soft Skills : ทักษะส่วนบุคคลของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.26, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.73) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าส่วนใหญ่ได้รับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.43) รองลงมาคือ เจตคติเชิงบวก (Positive Attitude) (ค่าเฉลี่ย = 4.40) และการปรับตัว (Adaptability) (ค่าเฉลี่ย = 4.34) ขณะที่การเป็นผู้เรียนเชิงรุก (Active Learner) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.03) แม้ว่าจะเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะด้านทักษะส่วนบุคคลของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานนั้นอยู่ในระดับที่ดี โดยเฉพาะด้านการควบคุมอารมณ์และเจตคติเชิงบวก

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการวิเคราะห์ทักษะทางด้าน Soft Skills: ทักษะทางสังคม (Social Skills)

หัวข้อประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับการประเมิน
1. การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaboration Skills)	4.49	0.56	มากที่สุด
2. การสื่อสาร (Communication)	4.31	0.80	มากที่สุด
3. การเข้าใจผู้อื่น (Empathy)	4.14	0.55	มาก
4. มนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Skills)	4.34	0.68	มากที่สุด
5. การทำงานเป็นทีม (Teamwork)	4.34	0.73	มากที่สุด
รวม	4.33	0.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 อาจารย์ประจำแหล่งฝึกประเมินคุณลักษณะที่เป็นทักษะด้าน Soft Skills : ทักษะทางสังคมของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.33, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.66) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ได้รับการประเมินในระดับมากที่สุดถึง 4 ข้อ ในจำนวนข้อทั้งหมด 5 ข้อ โดยด้านการทำงาน

ร่วมกับผู้อื่น (Collaboration Skills) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 4.49) รองลงมาคือ มนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Skills) และการทำงานเป็นทีม (Teamwork) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 4.34) ขณะที่การเข้าใจผู้อื่น (Empathy) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.14) ซึ่งถึงแม้ว่าจะเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่ระดับการประเมินก็ยังอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษามีทักษะทางสังคมที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการวิเคราะห์ทักษะทางด้าน Soft Skills: ทักษะเชิงวิธีการ (Methods Skills)

หัวข้อประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับการประเมิน
1. การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking)	3.89	0.80	มาก
2. การประยุกต์ (Adaptability)	3.97	0.82	มาก
3. การจัดการความซับซ้อน (Complexity Management)	3.80	0.83	มาก
4. การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking)	4.00	0.84	มาก
5. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)	3.94	0.73	มาก
6. การตัดสินใจด้วยข้อมูล (Data-driven Decision)	4.06	0.80	มาก
7. การบริหารจัดการเวลา (Time Management)	4.17	0.79	มาก
8. การวางแผน (Planning)	4.00	0.80	มาก
9. การจัดลำดับความสำคัญ (Prioritization)	4.11	0.76	มาก
10. การแก้ปัญหา (Problem Solving)	3.91	0.78	มาก
รวม	3.99	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.10 อาจารย์ประจำแหล่งฝึกประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา ในทักษะด้าน soft skills: ทักษะเชิงวิธีการ (Method Skills) ในระดับมากในทุกด้าน (ค่าเฉลี่ย 3.99, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79) โดยมีข้อที่ได้รับการประเมินสูงสุดคือด้านการบริหารจัดการเวลา (Time Management) (ค่าเฉลี่ย 4.17) รองลงมา คือ การจัดลำดับความสำคัญ (Prioritization) (ค่าเฉลี่ย 4.11) และ การตัดสินใจด้วยข้อมูล (Data-driven Decision) (ค่าเฉลี่ย 4.06) ขณะที่ด้านการจัดการความซับซ้อน (Complexity Management) ถูกประเมินในระดับต่ำสุด (ค่าเฉลี่ย 3.80) ซึ่งภาพรวมทั้งหมดแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีทักษะเชิงวิธีการในระดับมาก โดยมีความโดดเด่นด้านการบริหารจัดการเวลาและการจัดลำดับความสำคัญในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการวิเคราะห์ความรู้ทางวิชาการ และทักษะในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ (ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

หัวข้อประเมิน	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับการประเมิน
1. มีความรู้พื้นฐานด้านยา โรค และการดูแล รวมทั้ง การบริหาร ทางเภสัชกรรม	4.03	0.86	มาก
2. มีความรู้ด้านการวิจัย และพัฒนายา, ขึ้นทะเบียนตำรับยา, การผลิตยา, การควบคุมคุณภาพ และประกันคุณภาพยา	3.71	0.62	มาก
3. สามารถระบุ แก้ไข และป้องกันปัญหาจากการใช้ยาในผู้ป่วย	3.94	0.64	มาก
4. สามารถให้คำแนะนำ ติดตาม ประสิทธิภาพ และความ ปลอดภัยในการใช้ยา และผลิตภัณฑ์สุขภาพได้อย่าง สมเหตุสมผล	3.94	0.64	มาก
5. สามารถอธิบาย วิเคราะห์ วางแผน บริหารจัดการ และ ติดตาม ประเมินผลระบบยา และระบบสุขภาพ	3.74	0.78	มาก
6. สามารถสืบค้น วิพากษ์ และประมวลข้อมูลทางยา และ สุขภาพ โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์	3.94	0.73	มาก
7. สามารถสื่อสารข้อมูลด้านยา และสุขภาพได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.06	0.59	มาก
8. มีจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติตาม กฎหมายวิชาชีพ	4.46	0.51	มากที่สุด
9. มีความตระหนักในความปลอดภัยของผู้ป่วย และผู้บริโภค และ การใช้ยาอย่างสมเหตุผล	4.46	0.61	มากที่สุด
รวม	4.06	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ประจำแหล่งฝึกประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาในด้านความรู้ทางวิชาการและทักษะในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพออกอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.06, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.66) โดยด้านการมีจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และการปฏิบัติตามกฎหมายวิชาชีพ และด้านความตระหนักในความปลอดภัยของผู้ป่วย ผู้บริโภค และการใช้ยาอย่างสมเหตุผล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 4.46) รองลงมาคือ การสื่อสารข้อมูลด้านยาและสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย = 4.06) ขณะที่ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนายา การขึ้นทะเบียนตำรับยา การผลิตยา การควบคุมคุณภาพ และการประกันคุณภาพยา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.71) อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินในทุกด้านยังอยู่ในระดับมากหรือมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีความรู้และทักษะทางวิชาชีพที่เหมาะสมต่อการฝึกปฏิบัติงานในภาพรวม

4.12 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากผู้ตอบแบบสอบถาม

จากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก พบว่า ข้อเสนอแนะสามารถสรุปได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. นักศึกษามีความตั้งใจ กระตือรือร้นในการฝึกงาน มีความใส่ใจในงานที่ได้รับมอบหมาย มีระเบียบวินัย อ่อนน้อมถ่อมตน
2. ควรเพิ่มทักษะความรู้โดยรวมด้านเภสัชทะเบียนยาให้มากขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติงานร่วมกับสถาบันอื่นในอนาคต
3. ควรพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ การสื่อสาร การเข้าสังคมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงการตัดสินใจภายใต้ข้อจำกัดของข้อมูลและทรัพยากรที่มีจำกัด
4. ควรเน้นเรื่องควมมีวินัยการฝึกงานขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะการตรงต่อเวลาและการมีทัศนคติที่เหมาะสมก่อนออกฝึกปฏิบัติงาน

Library and Learning, University of Phayao

บทที่ 5

สรุปผลการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรม ปีการศึกษา 2567 ในมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก โดยวิเคราะห์ทั้งด้าน Hard Skills และ Soft Skills ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์พบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรมอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยคุณลักษณะพื้นฐาน ทักษะด้าน Soft Skills ในด้านทักษะส่วนบุคคล (Personal Skills) และทักษะทางสังคม (Social Skills) ได้รับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ขณะที่ทักษะด้านวิธีการ (Methods Skills) และความรู้ทางวิชาการรวมทั้งทักษะในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ ได้รับการประเมินอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมในการปฏิบัติงานวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษา

เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า คุณลักษณะพื้นฐานของนักศึกษาได้รับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกข้อ โดยด้านความซื่อสัตย์สุจริตและการรักษาไว้ซึ่งจรรยาบรรณวิชาชีพได้รับการประเมินสูงที่สุด รองลงมา คือ ความรับผิดชอบในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ ความตรงต่อเวลา มีวินัย และการปฏิบัติตามระเบียบของแหล่งฝึก ส่วนด้านความเสียสละและเอาใจใส่ต่อการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพถึงแม้จะมีค่าเฉลี่ยการประเมินต่ำที่สุด ก็ยังจัดอยู่ในการประเมินระดับมากที่สุด

ทักษะด้าน Soft Skills พบว่า ทักษะส่วนบุคคลและทักษะทางสังคมได้รับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการควบคุมอารมณ์และเจตคติเชิงบวกเป็นจุดเด่นของนักศึกษาในด้านทักษะส่วนบุคคล ขณะที่ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้รับการประเมินสูงที่สุดในกลุ่มทักษะทางสังคม อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าค่าเฉลี่ยด้านการเป็นผู้เรียนเชิงรุกและการเข้าใจผู้อื่นนั้นมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นในหัวข้อเดียวกัน ก็ยังจัดอยู่ในระดับมากหรือมากที่สุดเช่นกัน

ทักษะเชิงวิธีการ (Methods Skills) พบว่า ทุกข้อได้รับการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยด้านการบริหารจัดการเวลา การจัดลำดับความสำคัญ และการตัดสินใจด้วยข้อมูลเป็นด้านที่ได้รับการประเมินสูงกว่าข้ออื่นๆ ขณะที่การจัดการความซับซ้อนมีค่าเฉลี่ยการประเมินต่ำที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษายังมีโอกาสพัฒนาทักษะการคิดและการจัดการสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนให้ดียิ่งขึ้น

ในด้านความรู้ทางวิชาการและทักษะในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ พบว่า นักศึกษาได้รับการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยด้านจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และการปฏิบัติตามกฎหมายวิชาชีพ รวมทั้งความตระหนักด้านความปลอดภัยของผู้ป่วยและการใช้ยาอย่างสมเหตุผล เป็นด้านที่ได้รับการประเมินสูงสุด ในขณะที่ความรู้ด้านการวิจัยและพัฒนา การขึ้นทะเบียนตำรับยา การผลิตยา การควบคุมคุณภาพ และการประกันคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นในหัวข้อเดียวกัน

นอกจากนี้ จากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก พบว่า นักศึกษามีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ขณะเดียวกันมีข้อเสนอแนะให้ส่งเสริมความรู้ด้านเลส์ชทะเบียนยา การพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสื่อสาร การตัดสินใจ และการเสริมสร้างวินัยในการฝึกปฏิบัติงานก่อนออกฝึกปฏิบัติงาน เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อมในการปฏิบัติงานวิชาชีพมากยิ่งขึ้น

5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์

1. พัฒนาทักษะด้าน Soft Skills อย่างต่อเนื่อง

คณะเลส์ชศาสตร มหวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้มีการสอดแทรกทักษะทางด้าน Soft Skills ในทุกระบวนวิชา โดยเฉพาะทักษะส่วนบุคคล ทักษะทางสังคม และทักษะด้านวิธีการ เพื่อพัฒนาทักษะนักศึกษาได้อย่างต่อเนื่องก่อนออกฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ

2. จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติงาน

ควรจัดกิจกรรมหรืออบรมเตรียมความพร้อมสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 6 ก่อนออกฝึกปฏิบัติงาน โดยเน้นทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานจริง เช่น การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. ส่งเสริมความรู้ด้านวิชาชีพในด้านที่ควรพัฒนา

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ความรู้ด้านการวิจัย การขึ้นทะเบียนตำรับยา การผลิตยา การควบคุมคุณภาพ และการประกันคุณภาพ มีผลการประเมินต่ำกว่าหัวข้ออื่น จึงควรทบทวนเนื้อหาหรือจัดกิจกรรมเสริมความรู้เฉพาะทางในแต่ละด้าน ให้กับนักศึกษา ก่อนออกฝึกปฏิบัติงานจริง

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ครั้งต่อไป

1. สนับสนุนให้ดำเนินการวิเคราะห์นักศึกษารายบุคคล และแยกประเภทนักศึกษาว่ามีทักษะทางด้าน Soft Skills เเด่นหรือด้อยด้านไหน และพัฒนานักศึกษาทุกคนให้เหมาะสมตามแต่ละทักษะ เพื่อนำผลไปใช้ในการวางแผนพัฒนานักศึกษาให้สอดคล้องกับจุดแข็งและประเด็นที่ควรพัฒนาในแต่ละบุคคล

2. ควรมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการประเมินของนักศึกษาในแต่ละประเภทแหล่งฝึก เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของสมรรถนะที่ได้รับการประเมิน และใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการออกฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ทั้งในผลัดบังคับและผลัดเลือก

3. ควรมีการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา เช่น ประเภทแหล่งฝึก ประสบการณ์ของอาจารย์แหล่งฝึก หรือผลการเรียนของนักศึกษา เพื่อให้สามารถวางแผนพัฒนานักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ควรดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างต่อเนื่องในแต่ละปีการศึกษา เพื่อติดตามแนวโน้มการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา และประเมินผลการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์ในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเกษตรกรรม คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีความพร้อมในการปฏิบัติงานวิชาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกปฏิบัติงาน และการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพต่อไป

Library and Learning, University of Phayao

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิเคราะห์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเกษตรกรรม ปีการศึกษา 2567 ในมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมของนักศึกษา ก่อนออกฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ โดยใช้ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของอาจารย์ประจำแหล่งฝึกจำนวน 35 ชุด ซึ่งเป็นผู้รับฝึกปฏิบัติงานและประเมินการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ซึ่งแบบสอบถามครอบคลุมการประเมินคุณลักษณะพื้นฐาน ทักษะด้าน Soft Skills และความรู้ทางวิชาการรวมทั้งทักษะในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ

ผลการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเกษตรกรรมได้รับการประเมินคุณลักษณะในภาพรวมอยู่ในระดับดี สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษามีความพร้อมต่อการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ ความมีวินัย การปรับตัว และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ได้รับการประเมินในระดับดีมาก และสะท้อนถึงความพร้อมในการปฏิบัติงานวิชาชีพของนักศึกษาในมุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก ขณะเดียวกัน ผลการวิเคราะห์ยังแสดงให้เห็นด้านที่ควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล การจัดการสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน การเรียนรู้เชิงรุก ตลอดจนความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา การขึ้นทะเบียนตำรับยา การผลิตยา การควบคุมคุณภาพ และการประกันคุณภาพยา เพื่อเสริมความพร้อมของนักศึกษา ก่อนออกฝึกปฏิบัติงานในผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์

นอกจากนี้ อาจารย์ประจำแหล่งฝึกยังมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า นักศึกษามีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรในแหล่งฝึกได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งเสนอแนะให้มีการจัดกิจกรรมหรือการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะการสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น การตัดสินใจ และการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ผลการวิเคราะห์ครั้งนี้จึงสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกปฏิบัติงาน และเพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความคาดหวังของแหล่งฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งถือเป็นการยกระดับคุณภาพนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและหลักสูตรเกษตรศาสตรบัณฑิตในอนาคต

คำสำคัญ: นักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพเกษตรกรรม, คุณลักษณะนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน , Soft Skills, Hard Skills, การฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ

บรรณานุกรม

- คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, “หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563 (หลักสูตร 6 ปี) คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่”, 2563. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่), หน้า 244-273
- จินดารัตน โพธิ์นอก, 2557. *จรณทักษะ: สืบคนเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2568*, จาก <https://d.dailynews.co.th/article/224078/>
- พัชรชาติ อักษรพิมพ์, พิตฐิตา สินรักษา, สลิล วัชรกระจ่าง, “ความพึงพอใจของสถานประกอบการ ต่อนักศึกษาฝึกงานก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพจริง สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา”, ใน *การประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ระดับชาติ ครั้งที่ 2*, วันที่ 5-6 สิงหาคม 2562, ณ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, หน้า 359-371.
- พัชรีย ชูสง, มิ่งมกล ฉายทอง, สศิลา เปกะมล, วลัยรัตน์ รัตนวงศ. *คุณลักษณะของนักศึกษาจบใหม่ หลังยุคโควิด-19 ตามความต้องการของผู้ประกอบการธุรกิจภาคบริการในอำเภอเมืองสงขลา*. <https://seminarresearch.pkru.ac.th>
- เพ็ญศรี ศรีสังธรรม, เสาวรัตน์ มานสะอาด. 2552. *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสาขาวิชาเภสัชศาสตร์ : มุมมองของอาจารย์ประจำแหล่งฝึก* (รายงานผลการวิจัย). สงขลา: คณะ เภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปกรณ โปรยรุ่งโรจน์และณกมล จันทนสม. 2563. ปัจจัยด้านจรณทักษะ (Soft Skills) ที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร. *วารสาร รัชต์ภาคย์*, 15(42), 177-128
- รัตนวัชร เพ็ญรัตน์ศิริ, กองทรัพย์ ทองคำ, การสำรวจ Soft Skills ที่จำเป็นของสถานประกอบการ ในศตวรรษที่ 21, *วารสารวิจัยรำไพพรรณี ปีที่ 15 ฉบับที่ 1*, (มกราคม-เมษายน 2564): 59-69.
- มนตรี อินตา. 2562. SOFT SKILLS: ทักษะที่จำเป็นสู่ความเป็นมืออาชีพของครูยุคใหม่. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, ปีที่ 20 (ฉบับที่ 1), หน้า 4-5.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลธัญบุรี. 2563. *ทักษะพื้นฐานทางการเกษตร*. [ออนไลน์] แหล่งที่มา <https://lms.rmutl.ac.th/tqf/detail/26463212639642312/2f4c30ef1805690fc093df52c4abacdb> [10 สิงหาคม 2565]
- สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2565. *ทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต และการทำงาน (Soft Skills) สำหรับผู้เรียน: ผลการศึกษาและแนวทางการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ

สุรพงษ์ โพธิ์ขาว. 2560. ความต้องการกิจกรรมในการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน และการใช้ ชีวิต (Soft Skills) สำหรับนักศึกษาปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ สำนักงาน อธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

IONOS. 2019. Soft skills: definition and lists. [Online Article] Available from:

<https://www.ionos.com/startupguide/productivity/soft-skills/> [15 August 2022]

Han, L. 2011. Soft Skills List-28 Skills to Working Smart. [Online Article] Available from:

<https://bemycareercoach.com/soft-skills/list-soft-skills.html> [1 July 2022]

Library and Learning, University of Phayao

CMU
CHANGMAI UNIVERSITY

Library and Learning, University of Phayao

ทรัพยากรเล่มนี้ ได้มอบให้ศูนย์บรรณสารและการเรียนรู้

สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยพะเยา

เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

ห้ามผู้ใดทำซ้ำ คัดลอก ลอกเลียน ดัดแปลง ปลอมแปลง จัดเผยแพร่

จำหน่าย ให้เช่า เข้าครอบครอง เรียกถึงข้อมูล บันทึก ส่งผ่าน

หรือกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับลิขสิทธิ์ของเล่ม โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

หรือโดยไม่ได้รับอนุญาตอย่างเป็นทางการจากเจ้าของผลงาน